

Хід виконання Програми захисту, розвитку і функціонування української мови у м.Івано-Франківську на 2013-2015 роки

Управлінням торгівлі постійно проводиться робота щодо роз'яснення керівникам закладів торгівлі та громадського харчування про використання музичного звучання, яке б не перевищувало санітарних норм. Спільно із Івано-Франківським міськрайонним управлінням Держсанепідемслужби міста розглянуто звернення мешканців міста про гучне звучання музики в кафе «Бутля», «Тарко», ресторанах «Вулик», «Карпати» – після чого у згаданих закладах встановлено відповідну ізоляцію та знижено рівень звучання музики.

Доведено до керівників підприємств громадського харчування та закладів торгівлі інформацію про використання в закладах тільки ліцензованої аудіо-відеопродукції відповідного естетичного рівня.

На ринках та в торговій мережі міста вся документація, вивіски, преїскуранти цін оформлені державною мовою, трансляція повідомлень через гучномовці ведеться також українською мовою.

Торгівлю книгами в місті здійснює 21 підприємство, в реалізації перебувають в основному книги, видані українською мовою. Торгівля друкованими засобами масової інформації проводиться в центральній частині міста через 50 кіосків. Для покращення організації торгівлі книгами, донесення їх до широкого кола споживачів на вулиці Вітовського розташовано книжковий торговий ряд, де 24 серпня 2013 року проведено книжкову виставку-ярмарок творів українських письменників.

Мовлення на **телеканалі та радіо «Вежа»** здійснюється виключно українською мовою відповідно до програмної концепції мовлення.

Відділом транспорту і зв'язку на зборах перевізників зазначалося про дотримання пункту 3 «Основних заходів обласної Програми», а саме: трансляції пісень у громадському транспорті, радіопрограм на короткохвильових радіостанціях, при цьому основний відсоток продукту повинен звучати українською мовою.

Управління освіти і науки постійно вживає заходів щодо розширення функціонування української мови в сфері освіти, створення належних умов для вивчення української мови громадянами України з числа національних меншин.

На сьогоднішній день українською мовою навчається 97% учнів загальноосвітніх закладів міста.

Розширюється мережа класів філологічного профілю, класів з поглибленим вивченням української мови і літератури. У 2013/2014 навчальному році в закладах міста функціонує 25 таких класів, у яких навчається 562 учні 10-11 кл. Поглиблено українську мову і літературу вивчають 247 учні у дев'яти 8-9 класах.

У навчальних закладах міста традиційно щороку проводяться Тижні української мови, приурочені Дню української писемності (9 листопада), української літератури (березень, Шевченківські дні), заходи до Міжнародного Дня рідної мови (21 лютого); Всеукраїнська олімпіада з української мови і літератури, Міжнародний конкурс з української мови ім. Петра Яцика, Всеукраїнський мовно-літературний конкурс ім. Т.Шевченка, міжнародний конкурс українознавства, у яких кожного року учні загальноосвітніх закладів міста стають переможцями. Окрім того, учні навчальних закладів міста щороку беруть активну участь у Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості, міському літературному конкурсі «Я люблю тебе, місто Франкове», присвяченому Дню міста, та конкурсі учнівських творчих робіт «Різдво моєї душі».

Зменшено нормативну кількість учнів для поділу класів на групи при вивченні української мови з 28 до 25 учнів у 1-11 класах. У 2013-2014н.р. з місцевих коштів додатково оплачується 28 ставок учителів української мови.

Проводиться поділ класів при вивченні української літератури у 10-11 класах філологічного профілю з наповнюваністю понад 27 учнів.

Загальноосвітні навчальні заклади забезпечені періодичними фаховими виданнями з української мови і літератури.

На виконання «Програми захисту, розвитку і функціонування української мови у місті Івано-Франківську на 2013-2015р.р.» управління культури проведена робота, а саме:

У 2013 році бібліотеками міста було здійснено передплату періодичних видань на загальну суму 52,439 тис. грн., придбано літературу на загальну суму 60,4 тис.грн., здійснено видання книг місцевих письменників на суму 95216,10 грн.

З метою популяризації вітчизняної книжкової продукції, підвищення читацької активності в бібліотеках Івано-Франківської міської централізованій бібліотечній системі відбулись презентації книжкових видань :

- Літературний портрет Т. Мельничука « Він прагнув волі, справедливості й добра» (75 років в. д .н.) – філія №7;
- Презентація книжкової виставки «Князь роси» Т. Мельничука – філія №3;
- Голосні читання «Читаємо В. Багірову» (до 65 р. в .д. н.) – філія №4;
- Репортаж з книжкової полиці «У подвигах зродилась Україна» - краєзн. від. ЦБ;
- Виставка-персоналія «Місто пам'ятає своїх письменників і поетів» (Ю.Андрухович, В. Бабій, О. Слоньовська, Я. Ткачівський) – філія №7;
- Огляд літератури сучасних українських письменників «Бестселери українського читача» (М. Матіос, О. Слоньовська, Р. Іваничук, Н.Фіалко) – філія №1;
- Ювілей Олесь Гончара презентація книжкової виставки «Олесь Гончар: творчість як доля» - ч/з ЦБ;

- Турнір знавців української літератури «Книжковий дивосвіт України» - ЗОШ №4, ч/з ЦБ;
- Презентація журналу «Сто талантів» - філія №4;
- День інформації «Вернісаж нових надходжень» книжкова виставка «Нова книга – спішіть познайомитись» - філія №7 (презентація літератури, яку отримала бібліотека в 2013 році);
- Тиждень дитячого та юнацького читання в бібліотеках міста: ЦДБ, ДФ№1, філія №14, філія №1, філія №3, філія №5, філія №6, філія №4;
- Засідання клубу «Муза»: Поетичний вернісаж «Нова поезія нового дня» (Ю. Андрухович, Г. Турелик, О. Яхневич, Я. Дорошенко, Н. Чира) – філія №2, 7;
- Зустріч з поезією Марти Войцехівської-Павлишин – ч/з ЦБ;
- Зустріч з Ярославом Ткачівським в ЗОШ №6 «У храмі долі – душі віщі» - філія №8;
- Презентація книги В. Грабовецького «Історія встановлення першого скульптурного пам'ятника Т. Шевченкові у Винниках» - ч/з ЦБ;

Позитивний результат дає спільний проект міських та шкільних бібліотек. Бібліотеки провели чимало заходів спільно з ЗОШ міста, зокрема, учні католицької школи імені Василя Великого, неодноразово були учасниками заходів, які проводяться в читальному залі та краєзнавчому відділі ЦБ.

Партнерство породжує цікаві інноваційні форми для задоволення запитів користувачів-дітей. В рамках відзначення року дитячої творчості в центральній дитячій бібліотеці відбулися спільні заходи:

- з дитячою художньою школою в лютому цього року відбувся захід «Світ незбагнений здалека і зблизька», виставка дитячих робіт за мотивами творів українських письменників поєднана з прочитанням творів цих письменників. Цей захід був приурочений року дитячої творчості і розпочинав цикл заходів, що відбуватимуться протягом року у цій бібліотеці. Наступний захід приурочений року дитячої творчості відбувся 8-го травня – це мистецьке свято «Квіти для Матусі» за участю дітей художньої школи, музичних шкіл та читачів центральної бібліотеки для дітей.

В березні 2013р. в бібліотеках міста відбувся конкурс кращий читач року. В цьому році, він був приурочений 199 річниці від дня народження великого Кобзаря. Кожна бібліотека готувала учасників конкурсу, діти читали вірші Т.Шевченка і роповідали про свою улюблену книгу.

В I півріччі 2013 року бібліотеки міста взяли активну участь у фотоконкурсі «На гостини до книжкової родини» в рамках акції «Читаємо всією родиною» у 5-ох номінаціях:

- «Читай, щоб зробити світ кращим»
- «Книготерапія» (відобразити моменти відвідування бібліотечними працівниками мешканців похилого віку та з обмеженими фізичними можливостями)
- «Миттєвості бібліотечного життя» (відобразити цікаві моменти читання в бібліотеці)

- «Люди. Книги. Долі.» (світлина з оригінальним сюжетом, незвичайними ситуаціями за стінами бібліотеки: на вулиці, в автобусі, в магазині...)
- «В об'єктиві – я і книга» (емоції людини в процесі читання)
Всі роботи розміщені на сайті Івано-Франківської МЦБС, кращі відправлені в обласну бібліотеку для визначення переможців.

20 лютого 2013 року у приміщенні Центрального Народного дому відбувся міський огляд-конкурс читців, присвячений 199 річниці від дня народження Т.Г. Шевченка.

У бібліотеках та клубних закладах міста в листопаді 2013р. відбулись вечори-зустрічі, літературно-музичні композиції до відзначення Міжнародного дня рідної мови: літературно-музична композиція «Солов'їна, калинова – рідна наша мова» до Міжнародного дня рідної мови (методичний кабінет ЦНД);

7 листопада літературно-музичну композиція: «Мова-твого життя основа» (МНД).

Словами Ліни Костенко «Нація не вмирає від інфаркту, вона вмирає тоді, коли у неї відбирають мову» - в бібліотеці-філії №2 розпочалася година рідної мови, присвячена Дню української писемності та мови для користувачів юнацького віку.

5 листопада 2013 року бібліотека-філія №5 провела ігрову мандрівку «Мова моя материнська, батьківська, українська»

6 листопада 2013 року в бібліотеці-філії №14 була проведена інтерактивна гра "Говоримо українською", приурочена до Дня української писемності та мови.

7 листопада 2013р. в читальному залі ЦБ турнір мовних ерудитів «Бринить, співає наша мова»

11 грудня 2012р. визначено переможців щорічної міської літературної премії ім.Я.Дорошенка

Підбиваючи підсумки виконання Програми розвитку і функціонування української мови за 2013 рік та оцінюючи ефективність реалізації її мети, основних завдань і очікуваних результатів, необхідно зазначити, що Програма сприяла розвитку і розширенню функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя та забезпечила практичну реалізацію статті 10 Конституції України.